

Sygn. akt I ACa 65/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SA Ewa Solecka
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) Funduszu (...) w W.

przeciwko A. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 12 listopada 2015 r., sygn. akt I C 169/15

1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 218.093,72 (dwieście osiemnaście tysięcy dziewięćdziesiąt trzy i 72/100) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 kwietnia 2015 roku, a w pozostałej części powództwo oddala;

2) oddala apelację w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Ewa Solecka	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
-----------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACa 65/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2015r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej zasądził od pozwanego A. J. na rzecz (...) Funduszu (...) z siedzibą w W. kwotę 231.488,11 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 3 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części postępowanie umorzył i odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu.

Orzeczenie Sądu Okręgowego oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 19 sierpnia 2008r. pozwany A. J. zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą w K. umowę kredytu konsolidacyjnego, na mocy której bank udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 123.259,88 złotych z okresem zapłaty do 16 sierpnia 2016r.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. (następca prawny kredytodawcy pozwanego) w dniu 19 grudnia 2011r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, w którym stwierdził, że w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie A. J. wynoszące w dniu 19 grudnia 2011r. 165.670,24 zł, w tym należność główną 125.208,51 zł, odsetki umowne za okres korzystania z kapitału w wysokości 18,9 % od dnia 19 sierpnia 2008r. do dnia 28 lutego 2010r. w kwocie 9.884,67 zł, odsetki za opóźnienie od niespłaconego kapitału w wysokości 24% od 15 maja 2009r. do dnia 19 grudnia 2011r. w kwocie 30.550,62 zł, opłaty i inne prowizje w kwocie 26,44 złotych.

Prowadzone w oparciu o ten tytuł przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne zostało umorzone 26 sierpnia 2014r. ze względu na bezskuteczność egzekucji.

W dniu 28 sierpnia 2014r. (...) Bank S.A. przelał na rzecz powoda wierzytelności przysługujące mu w stosunku do pozwanego w łącznej wysokości 233.476,55 zł w tym kapitał 125.208,51, odsetki umowne 9.884,67 zł, odsetki karne 96.090,35 zł, opłaty 2.293,02 zł wraz ze wszystkimi prawami związanymi z wierzytelnością, w tym zaległymi odsetkami i kosztami.

W dniu 9 października 2014r. powód wezwał pozwanego do zapłaty tych należności.

Sąd Okręgowy podał w motywach wyroku, że ustalenia te zostały poczynione w oparciu o dokumenty przedłożone przez powoda, które nie były przez pozwanego kwestionowane poza sposobem naliczania odsetek. Pozwany nie zakwestionował wyliczenia odsetek przedstawionego w piśmie powoda z 15 czerwca 2015r.

Mając na względzie treść bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego wierzytelności nabyte przez powoda oraz okoliczność, że powód po sprecyzowaniu żądania pozwu domagał się od pozwanego zapłaty 231.488,11 zł, na którą to kwotę składa się:

- 125.208,51 złotych z tytułu niespłaconego kapitału,
- 84,908,52 złotych z tytułu odsetek ustawowych od 15 maja 2009r. (datę realizowania przez bank odsetek od nieopłaconego kapitału) do 31 lipca 2014r. (przyjęty przez powoda do naliczania odsetek dzień cesji),
- 9.884,67 złotych tytułem odsetek umownych naliczanych przez bank do 23.02.2010r.,
- 2.293,02 złotych tytułem kosztów naliczanych przez poprzedniego wierzyciela,
- 9.193,39 złotych tytułem odsetek ustawowych naliczanych przez powoda od 1.08.2014r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu.

Roszczenie powoda w ocenie Sądu Okręgowego należało uznać za zasadne, gdyż mieści się w kwotach wynikających z bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego zadłużenie pozwanego z tytułu zawartej umowy kredytowej.

Zdaniem Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanego, że nie wyraził on zgody na dokonanie cesji wierzytelności między kredytodawcą, a powodem. W tym zakresie Sąd powołał się na uregulowanie zawarte w art. 509 § 1 i 2 kc pozwalające na taki przelew nie tylko co do wierzytelności głównej, ale także co do odsetek i kosztów.

Sąd wskazał, że dochodzenie przez powoda odsetek ustawowych, oprócz odsetek umownych naliczanych przez bank, znajduje oparcie w przepisie art. 481 kc.

Zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 231.488,11 zł znajduje oparcie w przepisie art. 482 § 1 kc.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o rozłożenie spłaty zadłużenia na raty po 500 złotych miesięcznie argumentując, że naruszałoby to uzasadniony interes powoda, gdyż w takim przypadku spłata trwałaby 38 i pół roku.

Dlatego Sąd uwzględnił powództwo umarzając postępowanie w tej części, w której powód ograniczył żądanie domagając się odsetek ustawowych w miejsce odsetek od niespłaconego kapitału (tzw. karnych).

Odstępując od obciążania pozwanego kosztami procesu Sąd uznał, że zachodzi w tym zakresie szczególny przypadek o jakim mowa w przepisie art. 102 kpc.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwanego.

Skarżący zarzucił:

- naruszenie przepisu art. 359 § 2¹ kc poprzez uznanie za dopuszczalne obciążenie go odsetkami w wysokości 18,9% i 24% mimo, że są one wyższe niż czterokrotna wysokość kredytu lombardowego, który w 2013r. wynosił 4-4,25%, a w 2014r. – 3%,
- naruszenie przepisu art. 6 kc poprzez uznanie, że powód udowodnił roszczenie co do zasady i co do wysokości mimo, że powód nie był w stanie ustalić prawidłowości ich wyliczenia,
- a nadto wewnętrzną sprzeczności wyroku, w którym przyjęto, że pozwany zaciągał kredyt w wysokości 123.254,88 złotych przy jednoczesnym przyjęciu, że odsetki winny być naliczane od kwoty 125.208,51 złotych,
- przedawnienie roszczenia odsetkowego za okres poprzedzający trzy lata od wniesienia powództwa.

Powołując się na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powód wnosił w odpowiedzi na apelację o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna częściowo.

Zarzut naruszenia przepisu art. 359 § 2¹ kc poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek w wysokości przekraczającej wysokość odsetek maksymalnych, w odniesieniu do odsetek określonych przez powoda jako odsetki od niespłaconego kapitału (tzw. odsetki karne) nie jest zasadny.

Powód w toku postępowania nie podtrzymywał bowiem żądania z tego tytułu domagając się w to miejsce odsetek ustawowych. W piśmie procesowym z dnia 15 czerwca 2015r. podał od jakiej kwoty je naliczał oraz za jaki okres. Jeśli pozwany uważał, że kwota skapitalizowanych odsetek winna być niższa niż żądana winien podnieść stosowny zarzut. Informacje na temat wysokości tych odsetek w poszczególnych latach są ogólnie dostępne.

Zasadnie natomiast skarżący zarzucił, że brak było podstaw do ustalenia, że kapitał ze spłatą, którego zalega wynosi 125.208,51 złotych.

Wprawdzie kwota taka została uwidoczniiona w bankowym tytule egzekucyjnym wystawionym przez zbywcę wierzytelności, ale nie znajduje ona potwierdzenia w treści umowy kredytowej zawartej przez pozwanego z bankiem.

Z umowy tej wynika, że pozwanemu udzielono kredytu w kwocie 123.254,88 złotych, a w jej treści brak postanowień, z których miałyby wynikać, że zobowiązanie pozwanego z tego tytułu winno być wyższe.

Prowadzi to do wniosku, że zobowiązanie pozwanego z tytułu niespłaconego kapitału, wynosi 123.254,88 złotych.

Odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 15.05.2009r. do 31 lipca 2014r. wynoszą 83.539,79 zł, a nie jak żądał powód od zawyżonej kwoty długu 84.908,52 zł. Odsetki ustawowe od 123.254,88 złotych za okres od 1.08.2014r. do 2 kwietnia 2015r. (dzień poprzedzający wniesienie pozwu) to kwota 9.006,05 złotych, a nie żądana i zasądzona kwota 9.193,39 złotych.

Brak było podstaw do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 9.884,67 złotych tytułem odsetek umownych skoro odsetki umowne naliczone zostały od niewłaściwie ustalonej wysokości długu głównego.

Mimo wskazania czasokresu za które bank naliczył odsetki umowne oraz wysokości umownej stopy procentowej brak też podstaw do dokonania korekty, gdyż powód nie przedłożył uzgodnionego przez pozwanego z bankiem harmonogramu spłaty. Wskazane przez powoda oprocentowanie długu w wysokości 18,9% rocznie daje dług z tego tytułu w wysokości ponad 30.000 złotych rocznie, a nie 9.884,67 złotych wskazane w bankowym tytule egzekucyjnym.

Uwzględniając te okoliczności nie sposób uznać, że niezakwestionowanie przez pozwanego twierdzeń powoda zawartych w piśmie z 15.06.2015r. co do wysokości długu z tytułu wysokości odsetek umownych mogło być uznane za milczące uznanie tej należności za bezsporną (art. 229 kpc) lub zarzut z tego tytułu za spóźniony w rozumieniu art. 381 kpc.

Wysokość kosztów dochodzenia roszczenia przez bank potwierdza treść postanowienia komornika sądowego z dnia 26.08.2014r. (k.13).

Zarzut przedawnienia części roszczeń odsetkowych nie jest zasadny.

Z niekwestionowanych ustaleń wynika, że dług pozwanego stał się wymagalny 15 maja 2009 roku. Jego dochodzenie wymagało uzyskania nadanej klauzuli wykonalności. Bank taką klauzulę uzyskał postanowieniem z dnia 12.01.2012r. w sprawie I Co 57/12 Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej, co wynika ze wspomnianego postanowienia komornika.

Postępowanie egzekucyjne jako czynność zmierzająca do egzekwowania roszczenia, podobnie jak postępowanie klauzulowe, przerwało bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 kpc).

Po przerwaniu biegu przedawnienia, spowodowanej próbą egzekwowania roszczenia, jego bieg rozpoczął się na nowo od 26 sierpnia 2014r., kiedy to komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z powodu jego bezskuteczności. Pozew skierowano do sądu 3 kwietnia 2015r., a więc przed upływem trzech lat (art. 118 kc) od nowej początkowej daty biegu przedawnienia.

Brak więc podstaw do uznania, że roszczenie o zapłatę odsetek uległo w jakiejś części przedawnieniu.

Reasumując należało uznać, że powód udowodnił roszczenie do łącznej kwoty 218.093,72 złotych na którą składa się:

- 123.254,88 złotych z tytułu zaległości w spłacie kapitału z umowy kredytowej,
- 83.539,79 złotych z tytułu odsetek ustawowych od tego kapitału za okres od 15.05.2009r. do 31.07.2014r.,

- 9.006,05 złotych z tytułu odsetek ustawowych od kwoty 123.254,88 zł za okres od 1.08.2014r. do 2.04.2015r.,
- 2.293 złotych z tytułu kosztów komorniczych.

Za nieudowodnione Sąd Apelacyjny uznał roszczenie o zapłatę odsetek umownych w kwocie 9.884,67 złotych, albowiem nie wykazane zostało w jaki sposób je naliczono, a wskazana w pozwie kwota zaległego kapitału 125.208,51 złotych nie znajduje potwierdzenia w umowie kredytowej zawartej przez pozwanego z bankiem.

Brak też było możliwości korekty wyroku przez zasądzenie odsetek ustawowych od właściwie ustalonej wielkości długu głównego, gdyż odsetek ustawowych w tym, zakresie powód nie żądał (art. 321 § 1 kpc).

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc i art. 385 kpc zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie 1. i 2. sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 100 kpc, gdyż apelacja pozwanego została uwzględniona jedynie w nieznaczącej części.

SSA Ewa Solecka	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
-----------------	------------------	----------------------